KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 01.06.2004
KOM(2004) 394 končno

DELOVNI DOKUMENT KOMISIJE

Vključevanje okoljskih vidikov v druga področja politike − končni pregled cardifskega procesa

Opomba: Ta različica je samo povzetek osnovne angleške različice dokumenta COM(2004) 394 konč.

1. UVOD

Ta končni pregled vključevanja okolja sledi Spomladanskemu Evropskemu svetu, na katerem je bil poudarjen *"namen Komisije, da opravi letni pregled cardifskega procesa glede procesa vključevanja okolja in redni pregled okoljske politike ter pravočasno poroča o rezultatih teh pregledov, da se jih lahko upošteva pri pripravi prihodnjih spomladanskih poročil z začetkom leta 2004"*.[1] Končni pregled dopolnjuje Pregled okoljske politike 2003[2] (POP), ki je bil sprejet decembra 2003, in ga je treba brati z vidika informacij, podanih v POP 2003.

Načelo vključevanja okolja potrjuje, da se samo z okoljsko politiko ne more doseči potrebnega okoljskega izboljšanja kot del trajnostnega razvoja. Spremembe, ki so potrebne za zmanjšanje zelo zaskrbljujoče obremenitve okolja zaradi ribištva, kmetijstva, prometa, energetike in drugih področij s ciljem uresničitve trajnostnega razvoja, se lahko dosežejo le prek procesa vključevanja okolja v teh sektorjih.

Na ravni EU je pomen vključevanja okolja priznan v členu 6 Pogodbe ES, ki določa, da *"morajo biti zahteve **varstva okolja** vključene v opredelitev in izvajanje politik Skupnosti […] zlasti z namenom spodbujanja trajnostnega razvoja"*.[3] Za vključevanje okolja je bila dana institucionalna spodbuda leta 1998, ko je Evropski svet sprožil tako imenovan cardifski proces, ki je od različnih organov Sveta zahteval, da razvijejo strategije v ta namen.

Strategija trajnostnega razvoja EU, sprejeta v Göteborgu leta 2001, je šla za korak dlje, ko je zahtevala uresničevanje prednostnih okoljskih ciljev in vključevanja okolja poleg gospodarskih in socialnih ciljev. Strategija predvideva dolgoročno vizijo, ki pomeni združevanje dinamičnega gospodarstva s socialno kohezijo in visokimi okoljskimi standardi. To zahteva ponovno pozornost usklajevanju in vključevanju politike, kakor je poudarjeno v sklepih Evropskega Sveta 2001, s katerimi je sprejel strategijo trajnostnega razvoja EU in ki pozivajo Svet, *"da dokončno in nadalje razvije sektorske strategije vključevanja okolja v vsa ustrezna področja politik Skupnosti z namenom njihovega čim prejšnjega izvajanja"*, in da je treba pri tem *"upoštevati ustrezne cilje, ki jih določata prihodnji šesti okoljski akcijski program in strategija trajnostnega razvoja"*.

Na ravni EU bolj holistični in dolgoročni pristop strategij sektorskega vključevanja okolja dopolnjuje sredstvo za širšo presojo vplivov, oblikovano za uporabo pri predlaganju posameznih ukrepov politik ali pobud[4]. Oba instrumenta sta ključna pri vzpostavitvi pravega ravnovesja med tremi stebri trajnostnega razvoja in s tem pri dosegi večjega vključevanja okolja.

---

1 Odstavek 58, Sklepi predsedstva, Evropski Svet v Bruslju, 20.-21. marca 2003.

2 COM(2003) 745, 3. december2003.

3 Pomen vključevanja je bil ponovno potrjen v osnutku ustavne pogodbe, ki jo je predlagala Konvencija o prihodnosti Evrope dne 18. julija 2003 (členi II-37 in III-4). – glej http://european-convention.eu.int/DraftTreaty.asp?lang=EN

4 Presoja vplivov na okolje (PVO) in Strateška okoljska presoja (SOP) sta drugi sredstvi za spodbujanje vključevanja okolja na nacionalni ali regionalni ravni (za projekte, načrte in programe).

Procesi, ki so bi vzpostavljeni v preteklih nekaj letih, so povzročili okoljsko izboljšanje v različnih sektorjih. Vendar bi bila hitrost napredka v smeri nadaljnjega vključevanja okolja večja, če bi vsi sektorji izvajali obveznosti, ki so jih prevzeli v zadnjih petih letih. To bo težaven proces: ker so bili pri vključevanju "sadeži na dosegu roke" že obrani, bo treba prihodnja prizadevanja za dosego preobrata glede vztrajno netrajnostnih trendov vse bolj usmeriti k strukturnim reformam, ki lahko povzročijo trenja pri uveljavljenih interesnih skupinah v vseh zadevnih sektorjih. Poleg tega je za izpolnitev obveznosti na ravni Unije potrebno delovanje na nacionalni ravni, saj je na mnogih področjih pristojnost Skupnosti omejena.

Končni pregled se naprej usmeri na okvir za vključevanje okolja na ravni EU po začetku cardifskega procesa leta 1998. Nato predstavi skrajšan pregled stanja vključevanja okolja v sektorjih, ki jim je bilo naloženo, da razvijejo strategije vključevanja. Na koncu opredeli zaključke, kako nadalje vključevati okolje na ravni EU. Ti poudarijo prednostne ukrepe za nadaljevanje izvajanja cardifskega procesa in za njegovo podporo z dopolnilnimi ukrepi na nacionalni ravni in ravni Skupnosti, predvsem s prilagoditvijo in razvojem obstoječih pristopov okoljske politike in iskanjem rešitev, ugodnih za vse.

2. SKLEP

Medtem ko ta končni pregled pokaže pozitivne rezultate cardifskega procesa v smislu večje izpostavljenosti vključevanja okolja in dejanskih izboljšav v nekaterih sektorjih, tudi pokaže na vrsto slabosti pri izvajanju. Med drugim poudari potrebo po večji usklajenosti strategij med različnimi organi Sveta in po večji pozornosti, ki jo je treba nameniti dobri praksi glede vsebine in izvajanja. Prav tako opozori na vrsto ukrepov na ravni Skupnosti in na nacionalni ravni v podporo sektorskim svetom pri njihovih prizadevanjih, da po cardifskem procesu vključijo okoljska vprašanja v svoje politike in pomagajo kar najbolj povečati koristne posledice teh prizadevanj v smislu dejanskega okoljskega izboljšanja. Na nacionalni ravni so potrebna nadaljnja prizadevanja za popolno uresničitev odločitev, sprejetih na ravni Skupnosti.

Medtem ko trajnostni razvoj pomeni, da se je treba ukvarjati z gospodarskimi, socialnimi in okoljskimi politikami tako, da se medsebojno dopolnjujejo, pa vključevanje okolja potrebuje vidnejše mesto in politično podporo na najvišji ravni. Postati mora običajna točka dnevnega reda Spomladanskega Evropskega sveta. V zvezi s tem in v skladu s Sklepi predsedstva na Evropskem svetu marca 2003 bo Evropska komisija opravila **letni končni pregled vključevanja okolja** kot dodatek k Pregledu okoljske politike, ki bo vključen v Spomladansko poročilo Komisije in razpravo na Spomladanskem Evropskem svetu.

Treba je izkoristiti tudi prihodnje priložnosti za nadaljnje spodbujanje vključevanja okolja:

- **Pregled strategije trajnostnega razvoja, načrtovane za 2004-2005**, bo proučil napredek po letu 2001 in opredelil prednostne ukrepe za zagotovitev rezultatov. To bo omogočilo, da EU ugotovi, kje so vrzeli vključevanja okolja na ravni EU, ki ovirajo prizadevanja EU za zajezitev netrajnostnih okoljskih trendov, in da predloži konkretne predloge za njihovo reševanje;

- **vmesni pregled lizbonske strategije v letu 2005**, ki je dodatna priložnost za proučitev, kako bi se lahko vključevanje okolja ter gospodarska rast in rast zaposlovanja med seboj vse bolj podpirali;

- poudarek, ki ga je dala Komisija trajnostnemu razvoju v svojem sporočilu o naslednjih **finančnih perspektivah** Unije (od leta 2007 naprej)[5], bo še dodatno podkrepil nadaljnje vključevanje okolja, zlasti v kmetijsko in regionalno politiko. Sprejetje v letu 2004 predloga Komisije o uredbi glede strukturnih in kohezijskih skladov v obdobju po letu 2006, ki bo določila nove smernice, bo priložnost za boljšo vključitev okoljskih, gospodarskih in socialnih stebrov.

Vključevanje okolja je bistveni pogoj za napredek v smeri trajnostnega razvoja. Zahteva trdno in neprestano obvezo vseh političnih sektorjev na vseh ravneh upravljanja Unije.

---

[5] Glej Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, Zakonodajni in delovni program Komisije za leto 2004, COM(2003)645 končni z dne 29. oktobra 2003 (str. 5).